
Korejské děti v české škole

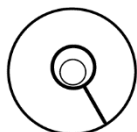
Vzdělávací cíl

Cílem cvičení je pomocí fotografie spojit znalosti československých i světových poválečných dějin s debatou o komplexních otázkách migrace, asimilace, vytváření národní nebo občanské identity, a také o roli školy v těchto procesech. Díky tomu, že fotografii je možné přesně datovat, lze celou situaci zasadit do historického kontextu - žáci dohledávají informace k dějinám studené války a spojují je se znalostmi dějin Československa. Zároveň jsou ale vedeni k promýšlení situace na fotografii obecně - jaké jsou pocity i situace žáka, který se ocitl u tabule v cizí zemi, a učitele, který učí svůj národní jazyk žáka-cizince. Zasazení do školního prostředí, které je žákům známé, umožňuje zachycené situaci snadněji porozumět, množství detailů umožňuje fotografii analyzovat do hloubky.

Jednotlivé operace

Ikony na jednotlivých slidech cvičení poukazují na to, jaký druh operace daná obrazovka umožňuje:

Při kliknutí levým tlačítkem do obrazu přiblíží lupa část obrazu ve výřezu.

Do boxu pro text zapisujete odpověď na otázku nebo jiný komentář (dle zadání).

Aplikace umožňuje uživateli, aby na fotografii barevně označil důležité prvky a doplnil je textovým komentářem. Tahem myši se stisknutým levým tlačítkem kreslíte do obrazu. Nakliknutím na nakreslený tvar pravým tlačítkem otevřete menu s nabídkou úkonů: změnit barvu tvaru, (T) doplnit textový komentář, (X) smazat nakliknutý objekt.

Základní typy práce s cvičením

1. Učitel může pracovat společně s celou třídou s využitím dataprojektoru. Zanáší pak výsledky práce do jednoho cvičení. Po vyplnění toto cvičení

ukládá, aby mu je server odeslal na zadanou e-mailovou adresu. Výsledek společné práce může nasdílet žákům.

2. Historylab lze využít ke skupinové práci ve třídě, pokud je možné pracovat s několika počítači. Učitel předá žákům odkaz na konkrétní cvičení a instruuje je, aby na závěr cvičení vyplnili e-mailovou adresu jednoho ze žáků ve skupině i adresu učitele a uložili výsledky práce. Vyplněná cvičení server odešle na zadané adresy. Žák, jemuž cvičení přišlo na e-mail, může výsledky rozposlat ostatním členům skupiny.
3. Učitel může cvičení zadat i jako domácí úkol. Musí žákům odeslat odkaz na cvičení a instruovat je, aby po vyplnění úkolu zadali svou e-mailovou adresu i adresu učitele a uložili výsledky práce. Vyplněná cvičení server odešle na zadané adresy.

Prameny

Fotografie z 12. 3. 1953 (Zdroj: ČTK)

Dataci nemají žáci k dispozici. Mají k dispozici popisek z databáze České tiskové kanceláře: *Československá vláda pozvala do Československa na 200 korejských dětí, které jsou umístěny v lázních Houštka u Staré Boleslavi. Mezi dětmi jsou i partyzáni s vyznamenáním za statečnost. Na snímku hodina vyučování.*

Doporučený postup pro společnou práci s dataprojektorem

1. **Úvodní fáze.** Žáci si společně pozorně prohlíží fotografii. Učitel je může upozornit na popisek. Případně dle vlastní úvahy fotografii vztahuje k tomu, co třída probírala. (5 minut)
  2. **Analytická fáze.** Analýza fotografie se zaměřuje na konkrétní prvky. Třída diskutuje, jaké prvky jsou důležité. Učitel (nebo vybraný žák) označuje graficky prvky na fotografii a zapisuje komentáře. Zaměřte se na otázky: Kdo je na fotografii? Kdy byla pořízena? Co je napsáno na tabuli? (5 minut)
  3. **První interpretační fáze.** Pokud v průběhu popisu fotografie žáci formulovali vlastní dotazy, pak je učitel nyní může zapojit mezi interpretační otázky obsažené na druhém slidu: Kdy fotografie vznikla a podle čeho tak usuzujete? Co se v dané době dělo v Československu a co v Koreji? Má situace v obou zemích něco společného? Jaký byl důvod pobytu korejských dětí v Československu? Tyto otázky mohou sloužit k opakování učiva, popřípadě mohou žáci informace dohledávat z jiných zdrojů (internet, učebnice, knihovna) a spojovat dané poznatky. K uvědomění si dynamiky studené války ve světových dějinách vede i otázka, proč jsou korejské děti v Československu. Můžete žáky vést k zamyšlení, co znamenala válka v Koreji osobně pro dítě na obrázku a co přineslo rozhodnutí československé vlády konkrétnímu učiteli. Na základě diskuze ve třídě zapisuje učitel odpovědi do textových polí v aplikaci. (10 minut)
  4. **Druhá interpretační fáze s diskuzí.** Na základě získaných informací se žáci snaží reprodukovat perspektivy obou protagonistů a kreativně je formulovat na třetím slidu. Odpovídají na otázku, co si myslí postavy na snímku. Do snímku můžete zakreslit komiksové „bublíny“ a myšlenky nebo do nich výpovědi aktérů zapsat. V navazující debatě lze téma rozvinout dalšími otázkami: Prožívají dnes někteří žáci podobné situace? Kdo vymyslel nápis na tabuli? Mohlo se Československo stát pro korejské žáky vlastí? (10 minut)
- Otevřené otázky ze čtvrtého slidu mají vést k abstraktnímu rozvinutí úvahy nad pocity žáka a učitele na snímku. Žáci znovu v diskuzi promýšlí situaci, ve které se nachází protagonisté snímku - učitel učí žáka z odlišného prostředí, zatímco do této doby především vedl žáky k příslušnosti k jednomu státu. Žáka vyzývá nápis na tabuli k loajalitě jak ke Koreji, tak k Československu. Závěrečná otázka vede k zamyšlení nad kontextem celé fotografie: Co měla fotografie sdělit čtenářům dobového tisku?

5. **Navazující fáze.** Dle vlastní preference učitel zapojuje výstupy z práce s prameny do dalšího výkladu.

Doporučený postup pro skupinovou práci ve třídě

1. **Úvodní fáze.** Žáci ve skupině si pozorně prohlíží fotografii. Učitel je může upozornit na popisek. Případně dle vlastní úvahy fotografii vztahuje k tomu, co třída probírala. (5 minut)
2. **Analytická fáze.** Analýza fotografie se zaměřuje na konkrétní prvky. Žáci ve skupině se rozhodují, jaké prvky jsou důležité. Označují prvky na fotografii a zapisují k nim komentáře. (5 minut)
3. **První interpretační fáze.** Analytické otázky slouží k opakování učiva, popřípadě mohou žáci informace dohledávat z jiných zdrojů (internet, učebnice, knihovna) a spojovat dané poznatky. K uvědomění si dynamiky studené války ve světových dějinách vede i otázka, proč jsou korejské děti v Československu. Můžete žáky vést k zamyšlení, co pro dítě na obrázku znamenala válka v Koreji osobně a co přineslo rozhodnutí československé vlády konkrétnímu učiteli. Na základě diskuze ve skupině žáci zapisují odpovědi do textových polí. (10 minut)
4. **Druhá interpretační fáze.** Na základě získaných informací se žáci snaží reprodukovat perspektivy obou protagonistů a kreativně je formulovat na třetím slidu. Odpovídají na otázku, co si myslí postavy na snímku. Mohou do fotografie zakreslit komiksové „bubliny“ nebo celý rozhovor. (5 minut)
Otevřené otázky ze čtvrtého slidu mají vést k abstraktnímu rozvinutí úvahy nad pocity žáka a učitele na snímku. Žáci znovu v diskuzi promýšlí situaci, ve které se nachází protagonisté snímku - učitel učí žáka z odlišného prostředí, zatímco do této doby především vedl žáky k příslušnosti k jednomu státu. Žáka vyzývá nápis na tabuli k loajalitě jak ke Koreji, tak k Československu. Závěrečná otázka vede k zamyšlení nad kontextem celé fotografie: Co měla fotografie sdělit čtenářům dobového tisku?
5. **Prezentační a diskuzní fáze.** Jednotlivé skupiny prezentují před třídou své závěry. Poté žáci v diskuzi srovnávají svá řešení s řešením spolužáků. Učitel moderuje diskuzi a může rozvíjet téma dalšími otázkami: Prožívají dnes někteří žáci podobné situace? Mohlo se stát Československo pro korejské žáky vlastí? (10 minut)
6. **Navazující fáze.** Dle vlastní preference učitel zapojuje výstupy z práce s prameny do dalšího výkladu.

Doporučený postup pro domácí úkol

Domácí úkol doporučujeme zadávat třídě, která již má zkušenost s aplikací z práce v hodině. Vzdělávací dopad úkolu se zvyšuje, pokud mu věnujeme pozornost v navazující hodině. Učitel žákům odešle e-mailem odkaz na cvičení. Díky zkušenostem s aplikací by se měli v prostředí snadno zorientovat a plnit úkoly dle zadání. Učitel může předem zdůraznit výstupy, které se mu jeví klíčové a které by měli žáci prezentovat na navazující hodině. Učitel tak může zrychleně a společně s celou třídou projít cvičení přes dataprojektor po linii navržené výše. Zaměří se přitom zejména na prezentační a diskuzní fázi, v jejímž rámci mohou žáci představit, jakých prvků si na fotografii povšimli a jak odpověděli na otázky ze závěru cvičení. Učitel zjišťuje, zda práce s fotografií negenerovala ještě další otázky. Zdůrazní, že žáci mohou pracovat s dalšími zdroji. Dle vlastní preference pak zapojuje výstupy z domácí práce s prameny do dalšího výkladu.

Možné výstupy

Analytická fáze. Při popisu mohou žáci identifikovat, že se jedná o školní prostředí, že žák je cizinec a učitel ho učí česky. Fotografie lze velmi přesně datovat do období mezi úmrtími J. V. Stalina (černá páska na portrétu) a K. Gottwalda. Důležitý kontext doplňuje i popiska fotografie (mezivládní spolupráce, ocenění partyzáni). Situace na fotografii žákům ukazuje, že politické události, jako byla korejská válka nebo pozice Československa v konfliktech studené války, mají své dopady na konkrétní lidské osudy.

Interpretační fáze. Popis fotografie vede žáky k poznatku, že v Koreji v dané době probíhá válečný konflikt a že Československo se angažuje v pomoci uprchlíkům. Portréty politiků naznačují, které z bojujících stran nabídla československá vláda pomoc. Nápis na tabuli současně dokládá nejasný status korejských dětí v Československu. Kde je jejich domov? Jak dlouho v Československu zůstanou? Proč se učí česky? Zachycenou situaci můžeme vnímat jako modelový příklad kontaktu s jinakostí. Na práci s fotografií by měla navázat debata o tom, jakými způsoby se jedinec stává součástí národa či státu a jakou roli při tom hrají jazyk a škola. Nahlížení na situaci perspektivou učitele a korejského žáka motivuje žáky k promýšlení pozice a pocitů někoho, kdo ztělesňuje dominantní společnost, a někoho, kdo do ní přichází.

„Myšlenky protagonistů“ nemusí být propracované, ale měly by reflektovat sociální pozici a emoce obou protagonistů snímku.